

TONG yulduzi

№ 2 (66439)

2004 yil 12 yanvar
dushanba

Gazeta 1929 yil
1 avgustdan chiqa
boshlagan

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:

O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOYIY HARAKATI.

14 yanvar - Vatan himoyachilari kuni

ASKAR AKAM

Askar akam bor,
bo'ylari baland.
Tinchlik bo'lsin deb
o'y-xayoli band.

Avtomat ushlab,
tushgan suratini
Ko'rib havasi
keldi Sur'atning.

Akamga havas
qilishsa arzi.
Qilsami birov
sal yomon hazil.

Yoki dushmanlar
qilsami urush,
Ular ustiga
mardona yurish

Qilib shu akam
tinchlikni tiklar.
Yomonni quvib
yovga tik kelar.

Askar akamning
maqsadi aniq.
Yurtimiz obod,
Ko'k bo'lsin tiniq.

UMIDA

Maqol

Ot kuchini karvonda ko'r, O'tma nomard ko'prigidan,
Mard kuchini - maydonda. Soy seni oqizsa ham.

AHILLIK BOR JOYDA

Sevimli gazetam «Tong yulduzi»! Men har bir yangi soningni orziqib kutaman. Eng yaqin sirdoshim, maslahatdoshim o'zingsan. Sahifalaringda qator hikoyalar, rang-barang she'rlar, g'aroyib voqea-hodisalar, turli boshqotirmalarning chop etilishi faqatgina meni emas, balki barcha sinfdoshlarimni ham bahs-munozaraga chorlaydi. Bu yilni Prezidentimiz «Mehr va muruvvat yili» deb e'lon qildilar. Biz yoshlarning ham bu xayrli ishlarda o'z hissamiz bo'lishi lozim. Har kuni erta tongda maktab sari yo'l olar ekanman, qalbim quvonchlarga to'ladi. Chunki biz istiqomat qilayotgan Mahmud Yayfoni ko'chasi odamlari bir-biriga juda mehribon, hamisha keksalar va bemor kishilar holidan xabardor bo'lib turishadi. Mening o'zim ham onajonim kabi o'zgalarga quvonch ulashishga intilaman. Keksa onaxonlarning uylariga tashrif buyurib, yumushlariga ko'maklashish mening ham burchimdir. Axir, bir mayizni qirq kishi bo'lib yegan-ku. Demak, ahillik bor joyda qut-baraka hukmron bo'lar ekan.

Dilshoda ABDULLAYEVA,
Farg'ona viloyati, Yaypan mavzesi.

DARDLARIM TO'LIB KETDI...

Men ham o'z qishlog'imiz haqida yozmoqchiman. Afsuski, maqtab emas...

Chunki «Bekmurodovul» deb nomlangan qishlog'imizda maqtaydigan narsaning o'zi yo'q-da. Biz bolalarni kelajagimiz egalari deya ta'riflashadi. Afsuski, bu gaplar bizning qishlog'imizda nomigagina aytiladi. Chunki biz uchun hech qanday sharoit yaratilmagan. Sport zallari, maydonchalar qurilmagan. Gaz yo'q. Suv ham yo'qligi bois qishlog'imizning o'rtasidan oqib o'tadigan kanalidan suv ichishga majburiy. Lekin hech kim bu suv ichish uchun yaroqli deb kafolat bermaydi.

Xullas, shunaqa gaplar. Dardlarim to'lib-toshib ketganidan senga maktub yozishga majbur bo'ldim. Biz qishloq yoshlari ham zamonaviy sport zallarida sport bilan shug'ullanishni, yangi kitoblarga boy bo'lgan kutubxonalarda kitobxonlik qilishni, o'zimiz qiziqqan to'garaklarda shug'ullanishni istaymiz. Shoyad, bu istaklarimiz yangi yilda amalga oshsa...

Zulayho DAVLATOVA,
Toshkent viloyati, Ohangaron tumanidagi
Bekmurodovul qishlog'i.

TAQDIRIM O'Z QO'LIMDA

Men ingliz tiliga ixtisoslashgan gimnaziya o'qir edim. O'ylab ko'rsam, ushbu litsey mening kelajakdagi orzuimga yetishish uchun to'liq imkoniyat ochib berolmas ekan. Maqsadim esa yaxshi shifokor bo'lish. Ana shu fikrimni ota-onamga aytgan edim, ular ham fikrimga qo'shildilar. Men tumanimiz markazida joylashgan ximiya-biologiya faniga ixtisoslashgan litseyning 3 bosqichli sinovlaridan muvaffaqiyatli o'tdim.

Bu yerda darslar, o'qituvchilar va tarbiyachilar usuli menga juda yoqdi. Ayniqsa, o'tkaziladigan ochiq darslarga o'quvchilarning ota-onalari ham taklif etilishi har birimizni a'lochilar safiga qo'shilishimizga yordam bermoqda. Litseydagi hayotimdan quvongan holda, men o'z-o'zimga so'z berdim, nasib etsa, onamning orzusidagi shifokor bo'laman.

G.O'SAROVA,
Andijon viloyati, Ulug'nor tumanidagi
16-litseyning 10-sinf o'quvchisi.

G'OLIBLIK G'URURI

Men Sirdaryo viloyati, Bayovut tumanidagi 9- o'rta maktabning 3- sinfida o'qiyman. O'qituvchim Nozima Qurbonboyeva mehribon, yaxshi ustoz. Sinfdoshlarim meni shaxmatchi deyishadi. Men bundan rost gap, faxrlanaman. Besh yoshimda dadam shaxmat o'ynashni o'rgatganlar. Oilamizda besh nafar farzandimiz. Hammamiz shaxmat o'ynashni yaxshi ko'ramiz. Dadamning aytishlaricha, oilada shaxmatni men yaxshi o'ynar ekanman. Oilaviy musobaqalarda g'olib bo'laverganimdan dadam meni tumanimizdagi shaxmat- shashka maktabiga olib borganlar. U yerda hamqishlog'imiz, shaxmat bo'yicha sport ustasi Mamatqul Haylayev bizga imkon qadar shart- sharoit yaratib berdilar. To'g'risi, meni katta musobaqalarga tayyorlay boshladilar. Tengdoshlarim o'rtasida, viloyat musobaqalarida ham g'olib bo'ldim. Nihoyat, 2003 yilning avgust oyidagi O'zbekiston chempionatida chempion bo'ldim. Yetti imkoniyatdan olti ochko G'oliblik nashidasining sururi to'plab, g'oliblar safidan joy oldim. qiziqtirib qo'ydi. Buning kerakligini ustozlar meni yanada shaxmat olamiga shaxmat nazariyasiga oid uchun esa ko'p kitoblar o'qishim aytishmoqda. Ammo, o'zbek tilida kitoblarning juda ham kamligi bizni o'ylantirmoqda. Hozircha dadam ruscha kitoblar yordamida menga ko'mak bermoqdalar. Niyatim shaxmat olamining malikasi jizzaxlik Yulduz Hamroqulovadek kuchli shaxmatchi bo'lish.

Sarvinoz QURBONBOYEVA.

YAXSHILAR, YAXSHILIKLARGA

HAMROH YASHAYLIK!

SHE'RIM SIZGA

2004 yilimizning «Mehr va muruvvat yili» deb e'lon qilingani bizni juda quvontirdi. Shayxontohur tumanida joylashgan «Huvaydo» mahallamizning oqsoqoli Fotix aka Asqarov boshchiligidagi xayrli ishlarni boshlab yubordik. Bizning G'afur G'ulom nomli 169-maktabimiz mahallamiz bilan hamkorlikda ish olib boradi. Ustozlarimiz maslahatlari bilan mahallamizdagi nafaqaxo'r, keksa otaxon va onaxonlarimizning hollaridan xabar olib turibmiz, uy yumushlariga qarashyapmiz. Barcha tengdoshlarimni mazkur yilda yanada mehrliroq bo'lishga, muhtojlardan o'z yordamlarini ayamaslikka chaqiraman. Ularni yangi yil bilan qutlab, mana shu she'rimni armug'on qilaman:

ARMUG'ON

MEHR

Mehr qalbdagi yaralar,
So'ng, nur kabi taralar.
Ammo ba'zi odamlar,
Mehrnga zor shu damlar.
Diltortar makoni yo'q,
Biror mehriboni yo'q.
G'aribdir, ko'ngli xasta,
Orzulari shikasta.
Unga qalbni ochaylik,
Mehrini sochaylik.
Umri bo'lib ziyoda,
G'am ko'rmasin dunyoda.

Dilafro'zbonu USMONOVA,
Toshkent shahar, Shayxontohur tumanidagi G'afur
G'ulom nomli 169-maktabning 7-sinf o'quvchisi.

MEHR KO'ZDA

Assalomu alaykum aziz «Tong yulduzi» gazetasi xodimlari. Sizlarni «Mehr va muruvvat yili» bo'lmish 2004 yil bilan samimiy qutlayman. Har bir inson o'zgalarga mudom ezgulik, mehr ulashishga intiladi. Katta-yu kichik hamisha shodlik-quvonchni orzulab yashaydi. Bizning Sovbog' qishlog'ida nuroniy otaxonu onaxonlar ko'pchilikni tashkil qilishadi. Ularning pandu nasihatlarini biz yoshlar uchun hamisha ibrat manbai desam mubolag'a bo'lmaydi. Har tong ko'cha, yo'laklarni chinniday qilib supurib-sidirsak ulardan olqishlar olamiz. Yaxshi gap yaxshida, agar har birimiz qishlog'imiz, mahallamiz, o'zimiz yashayotgan atrof-muhitning orastaligi uchun ozgina bo'lsa ham hissa qo'shsak ko'pdan-ko'p savoblarga qolamiz. «Mehr ko'zda», deyishadi donolar. Nigohlari xiralashib, hassa tayanib sekingina ketayotgan oppoq soqolli otaxonning qo'llaridan suyak, manziliga yetib olishga yordam berish, betob bo'lib qolgan keksa momalarimizning yumushlarini bajarib, ularga ozgina bo'lsa-da, quvonch ulashish bu bizning insoniy burchimizdir.

Zilola JALILOVA,
Qashqadaryo viloyati, G'uzor tumanidagi
27-o'rta maktabning 7- «A» sinf o'quvchisi.

MEHR ULASHIB

Dunyodagi jamiki xalqlar ichida o'zbeklarning mehr-oqibat, sahovat, hurmat borasida o'z o'rinlari bor. Bu bebaho fazilatlar milliy qadriyatlarimizdir. Qadim-qadimdan insonlarning bir-biridan hol-ahvol so'rashlari, keksalarni, bemorlarni, boquvchisi yo'q oilalarni yo'qlab turish, lozim bo'lganda ularga

ko'mak berish xalqimizning qon-qoniga singib ketgan. Kuni kecha kirib kelayotgan 2004 yilimizni yurtboshimiz «Mehr-muruvvat yili» deb e'lon qilishi o'chmas an'analimizning davom etishidan dalolatdir. Demak, biz yoshlar ham doimo keksalarga hurmatda, kichiklarga izzatda bo'lishimiz lozim.

Bu avvalo berayotgan salomimizdan ma'lum bo'ladi. Yonimizda nimagadir muhtoj sinfdoshimiz, do'stimiz bo'lsa, ularga nisbatan beparvo bo'lmaylik. Biz ham to'planib keksa otaxonu onaxonlarning yumushlarini bajarib bersak, hovli-yo'laklarini supurib-sidirishsak, mehr ko'rsatgan bo'lamiz. Payg'ambarimiz Muhammad

Sallallohu alayhi vassalam «Qo'shningizga yaxshilik qiling, tinch bo'lasiz. O'zingizga ravo ko'rgan narsani boshqa odamlarga ham ravo ko'ring, salomat yurasiz», degan hadislarida insonlarni ezgulikka undaydilar. Istagim--ana shunday ezgulik sizni bizni aslo tark etmasin.

Sunbula MAHSUMOVA,
Toshkent shahridagi 13-maktabning 7- sinf o'quvchisi.

Abduhalim YO'LDOSHEV- Sobir Rahimov tumanidagi Mudofaa ishlari bo'yicha chaqiruv bo'limi boshlig'i. Bu yerda ko'p yillik ish tajribasiga ega malakali xodimlar mehnat qilishadi. O'z yig'itlik burchini o'tash uchun bo'linmamizga chaqirilayotgan yosh yigitlarning har biri bilan alohida suhbat o'tkazamiz. Ularning fikrlarini tinglab turib, beixtiyor yoshlarimiz kelajagimiz vorislari, ular yurtimiz sarhadlarining himoyasiga doimo tayyor ekanligidan g'ururlanib ketasiz. Ularning hujjatlarini to'g'ri rasmiylashtirish, guruhlariga ajratish, eng muhimi qalbidagi orzu-istaklarini ro'yobga chiqarishlariga zamin yaratish bu bizning burchimizdir. Ko'pincha ular chegara qo'shinlarida xizmat qilishni, tankchi bo'lishni, dengiz qo'shinlarida xizmat qilishni, samo lochinlari bo'lishni istashadi. Buning uchun yoshlarimiz bolaligidanoq sport turlariga qatnab, o'zlarini chiniqtirib borishsa, maktablarda a'lo baholarga o'qishsa, nur ustiga a'lo nur bo'lardi.

Sobir Rahimov
tumanidagi Mudofaa
ishlari bo'limi har
kungidek yoshlar bilan
gavjum. Ona Vatan
oldidagi yig'itlik burchini
sidqidildan oqlash
orzusidagi
akajonlaringizni
suhbatga tortdim.

MEN

«Biz yoshlarni tibbiy ko'rikdan o'tkazish davrida ularning sog'lig'i bo'yicha jiddiy tekshiruvlar o'tkazamiz. Bu borada O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1997 yil 2 dekabr qarori va unga qo'shimcha 2000 yil 5 sentyabrda 344 sonli qaroriga asosan Mudofaa ishlari bo'limlari yo'llanmalari bilan yuborilgan 15-27 yoshdagi chaqiriq yoshidagilarga tibbiy tekshiruv, davolash va ovqatlanish bepul amalga oshiriladi. Tibbiy ko'rikdan o'tish uchun kelgan yoshlarning nigohlarida tezroq vatan oldidagi burchlarini o'tashga ishtiyoqmand ekanligini sezamiz», deydi biz bilan suhbatda shifokor Dilbar MIRZAAHMEDOVA.

HAM HARBIY BO'LAMAN

Yoqubjon RIXSIYEV- Men Temiryo'l kollejida tahsil olaman. Harbiy xizmatga borishni yoshligimdan orzu qilardim. Orzuim ushaladigan bo'ldi. Egniga forma kiygan vatan posbonlari safida o'zim ham borligim, xalqimga kerakligim qanday yaxshi.

Safar ZIYOTOV- Nutqimda biroz duduqlanish borligi uchun meni davolanishga yuborishayapti. To'rt muchaling sog'lom bo'lishiga nima yetsin. Yoshligimdan biron-bir sport to'garigiga qatnashmaganimga hozir juda afsuslandim. Sog'lom va baquvvat bo'lish uchun esa kishi muntazam sport bilan shug'ullanib turishi lozim ekan. Uyquni yaxshi ko'rganim bois, ertalab turib badantarbiya qilishni ham ko'pincha unutib qo'yardim. Bu yerga kelgan baquvvat, bo'yli uzun, yelkador tengdoshlarimni ko'rib, ularga havas qildim. Sog'ligimni tiklab olsam, albatta harbiy xizmatga boraman.

Ra'no RIXSIYEVA- 4 nafar farzandim bor. Bu yerga o'g'limni hujjatlarini rasmiylashtirish uchun birga kelganman. Barcha onalar qatori farzandimni kelajakda Ona Vatan oldidagi yig'itlik burchini eson-omon o'tab qaytishini istayman. Ilohim yurtimiz tinch bo'lsin.

Bo'lajak posbonlar

Salohiddin ISMOILOV- Yo'l transporti kollejining II-bosqich talabasiman. 1986 yilda tug'ilganman. Hozirgina tibbiy ko'rikdan o'tdim. Oilada uchinchi farzandman. Desantchilar batalonida xizmat qilishni istayman. Nega deysizmi? Chunki ular bajarayotgan harbiy mashqlarni kinolarda ko'rganimga beixtiyor ularga havasim keladi. Nihoyatda chaqqon, harakatlarini ko'z ilg'amaydi. Men ham mardligim, sergak va zukkoligim bilan qoyil qoldirish istagidaman.

Jamila ERDONOVA tayyorladi.

MEDUZALI PALOV YEGANMISIZ?

-Mutafakkir I. Pisaryov yozishicha: «Maktabda bilim olish kerak, maktabdan chiqqandan so'ng esa yanada ko'proq o'qish kerak. Bu maktabdan tashqari o'qish o'z natijalariga ko'ra insonga va jamiyatga ta'sir ko'rsatishi jihatidan maktabdagi ta'limga qaraganda beqiyos muhimroqdir», deb so'zini boshladi Mirzohid. - Ushbu gaplarga amal qilgan holda maktabdan uyga qaytishimiz bilan mustaqil o'qishga kirishamiz. Ukam Asilbek esa o'qishdan charchagan vaqtlarida musiqa eshitib, raqsga tushishni ma'qul ko'radi.

-Ha, raqsga tushib, musiqa tinglab miyamizga biroz dam beramiz, -deya Mirzohidning gaplarini tasdiqladi Asilbek. -Pianinoda ustozimizdan o'rgangan kuylarni chalib, yanada zavqimiz oshadi.

-Darsdan keyin ko'chada to'p tepib yurgan bolalar ham yo'q emas. Ularga havasingiz keladimi yo...

-Futbol o'ynashni juda yaxshi ko'raman. Ko'chada futbol o'ynayotgan do'stlarimga havasim kelganda, oyimlar ukam ikkimizga ko'chada o'ynab kelish uchun ruxsat beradilar. Bir soat o'tar-o'tmas uyga qaytamiz. Chunki goh musiqa maktabiga borishga to'g'ri kelsa, gohida «Qizaloq» raqs dastasiga borishga to'g'ri keladi. Darslarni tayyorlab bo'lgach, badiiy adabiyotlar o'qishga kirishaman. Yaqinda Shuhratning «Oltin zanglamas» romanini o'qib chiqdim.

-Asar sizda qanday taassurot qoldirdi?

-Ushbu roman urush yillari haqida yozilgan bo'lib,

o'sha vaqtdagi qiyinchiliklar juda mahorat bilan yoritilgan ekan. Asarni o'qib tinchlikning qadriga yetarkan kishi. Tinchlik - inson uchun zarurligini anglab yetdim. Bu kitobni o'qimay turib ham tinchlik nima ekanligini bilardim. Ammo el-yurt tinchligi katta boylik ekanligini yanada chuqurroq his etdim.

Mirzohid va Asilbek aslida aka-uka.

Lekin ular bilan suhbatlashsangiz, fikrlash doiralari umuman o'zgacha ekanligiga guvoh bo'lasiz. Ular Sirdaryo viloyati, Guliston shahrida tug'ilgan bo'lishlariga qaramay, puxta bilim egallash maqsadida poytaxtimizdagi 51-maktabda o'qishmoqda. O'qishdan tashqari «Qizaloq» raqs dastasiga va fortepyano darslariga muntazam qatnashadi. Bo'sh vaqtlarida mustaqil mutolaa qilishni, she'r, hikoyalar yozishni va rasm chizishni o'zlariga odat qilganlar.

«QORA DENGIZ»

ASLIDA QORAMI?

-Ko'p o'qishdan, to'garaklarga qatnashdan charchamaysizlarmi?

-O'tgan yili maktabni yaxshi baholarga tamomlaganimiz uchun oyim va dadamlar akam bilan menga sovg'a tayyorlab qo'yibdilar. Sovg'a - Ukrainaga sayohat uchun chipta ekan. Ta'tilga chiqishimiz bilan oilaviy dam olishga ketdik. Yevpatoriya'dagi dam olish maskaniga joylashganimizdan so'ng «Qora dengizga» cho'milishga bordik. Ko'pdan buyon akam bilan «Qora dengiz»ni ko'rishni orzu qilardik. «Qora dengiz» biz

ylaganchalik qora emas ekan. Suvlari moviy, top-toza ekan. Dengiz atrofida o'zbeklar ham bor ekan. Suvni ko'rib darhol o'zimizni suvga tashladik. Ancha vaqtdan so'ng meni akam chaqirib qoldi. Suzib borsam, dengiz hayvoni meduzani ko'rsatdi.

Meduza

shunaqa

chiroyli ediki,

hatto oynaiy jahon orqali ko'rganimda ham buncha tikilib qolmagan edim. Dengiz bo'yida toblanib yotganimizda antiqa bir gapni eshitib qoldim. Ukrainada meduzadan palov pishirib yeyishar ekan. Buni menimcha o'zbeklar o'ylab

topishgan bo'lsa kerak. Chunki palovni o'zbeklardek tayyorlaydigan millat bo'lmasa kerak.

-Yangi yildagi tilaklaringiz?

-Biz muntazam «Tong yulduzi» gazetasini o'qiyamiz. Shuning uchun har yili ushbu gazetaga obuna bo'lamiz. Gazeta sahifalaridagi she'r va hikoyalar, qiziqarli ruknlarni o'qib, tengdoshlarimiz ijodi bilan doimiy tanishib boramiz. Yangi yilda ham pochta amali va xolarimiz gazetamizni o'z vaqtida yetkazib berishsa juda yaxshi bo'lardi. Chunki ba'zida gazetani o'z vaqtida olo olmay, ancha qiynalib qolgan kunlar ham bo'lgan. Yangi yilda sevimli «Tong yulduzi»miz uyimizga har dushanba mehmon bo'lishini istab qolamiz.

-Suhbatingiz uchun rahmat. Yangi yilda barcha orzularingiz amalga oshishini tilab qolaman.

GULYUZ suhbatlashdi.

HAMMA NARSANI O'Z VAQTIDA BO'LGANI YAXSHI

kitobini o'qidim. Uyimizda kutubxonamiz bor. U yerda hadislaridan tortib, xorij yozuvchilarining kitoblarigacha topiladi. Xullas, istagan kitobimizni olib o'qiyamiz.

-Demak, sizni she'r hamda hikoyalar yozishingizga ko'p kitob o'qishingiz turtki bo'larkan-da?

-Shunday desam ham bo'ladi. O'rtoqlarim meni maqtanchoq deb o'ylashmasin, men yana Umar Hayyomning 51 ta to'rtligini yoddan bilaman.

Suratda sizga jiddiy nigohlari bilan boqib turgan bu bolakay Shayxontohur tumanidagi 316-maktabning 6-sinfida o'qiydi. Bu bolakayning bo'sh vaqtlarida nimalar bilan shug'ullanishini esa siz quyidagi suhbatimizdan bilib olasiz.

-Mening ismim O'tkir, familiyam Qo'chqorov, -deb boshladi u so'zini.

-O'tkirjon, siz she'rlar, hikoyalar yozar ekansiz. Ilk she'ringizni nomini aytangiz?

-Birinchil she'rimni «Kapalak» deb nomlaganman. Dunyoga kelar ular; Rang barang, har xil bo'lib. O'yinidan dil qonar; Quvonchu zavqqa to'lib...-deb boshlangan edi.

-Juda zo'r-ku. Shuncha she'rlarni yod olishda qiynalmaganmisiz?

-Aslo. Hammasini sekin-asta, ozginadan yodlaganman.

-Ba'zi tengdoshlaringiz hozir uylaridamas, balki «Kompyuter o'yinlari» xonalaridan beri kelmay, ba'zida kitob o'qish narida tursin, darslarini tayyorlamay borishadi. Bunga munosabatingiz qanday?

-Ularni bu ishlarini qoralayman.

Chunki kitobdan ko'p narsani o'rgansa, uqsa bo'ladi. Kompyuter o'yinlarining esa yo'li boshqa.

-Sindoshlaringizdan eng yaqin o'rtoqlaringiz bormi?

-Ha, Umidjon, Humoyun.

-Dars, to'garak, yana she'rlar yod olish... Bularning hammasi sizni qiynab yubormaydimi?

-Yo'q, aksincha, kitob o'qisam, mazza

Ular har doim o'qishimizni nazorat qilib turadilar.

-Kelajakda qaysi kasbni egallaysiz?

-Men O'tkir Hoshimovdek taniqli yozuvchi, Abdulla Oripovdek vatanparvar shoir bo'lishni istardim. Yana ota-onamga munosib farzand bo'lib, ularni yuzini yerga qaratmaslik uchun bor kuchimni sarflayman.

-Tengdoshlaringizga qaysi she'ringizni o'qib berasiz?

-«Mushukvoy» degan she'rimni.

Oq mushugim bor edi,
Miyovlashi zo'r edi.
Har kun chiqib yolimga,
Bosh qo'yadi qo'limga.
Silab-siypab, erkalab,
Sut qo'yaman oldiga,
U ham ichib oladi,
Qaramay o'ng-so'liga.
Nogoh uydin chiqibdi,
Sichqonlarning galasi.
Men o'yladim: «Mushukka Keldi ovning pallasini»...
Buni ko'ring, Baroqvoy,
Chiqib qoldi-ku ayyor,
Sichqonni tutmas zinhor,
Sut ichishga u tayyor.

-Rahmat, kelgusida sizdan yana yangi hikoya va she'rlar kutib qolamiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA suhbatlashdi.

-She'r yozishni necha yoshingizdan boshlagansiz?

-8-9 yoshimdan. Yozgan she'rlarimni ba'zida dadajonimning o'zlari tahrir qilib beradilar.

-Dadangiz, oyingiz haqida ikki og'iz so'z...

-Dadajonim hozirgi kunda Prezident huzuridagi Davlat va jamiyat qurilish siyosiy instituti va jarayonlar doktranti, Milliy Universitet qoshidagi litseyda xorij tillari kafedrasini mudiri, asosiy ish joylari doktoranturada. Oyijonim esa uy bekasi. Bizni maktabdan kelishimizga shirin-shirin taomlar pishirib, kutib oladilar. Oilada to'rt farzandimiz. Maktabdan kelgach, belgilangan kunlari hammamiz to'garaklarga boramiz.

-Siz qaysi to'garakka qatnaysiz?

-Men maktabimiz qoshida tashkil etilgan «Yog'och o'ymakorligi» to'garagiga qatnashaman. Hozir gulni qog'ozga tushirib, undan taxtaga tushirib o'yishni mashq qilayapmiz.

-O'ymakorlikka juda qiziqasizmi?

-Ha, ba'zida yog'ochni o'yib, kech tushib qolganini ham payqamay qolaman.

-Yana nimalarga qiziqasiz?

-Ko'proq kitob o'qiyman. J.Rodarinning «Pinokkioning sarguzashtlari», «R.Kruzoning sarguzashtlari» kitobini sevib, mutolaa qilganman. Yaqinda X.To'xtaboyevning «Sariq devni minib»

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda.)

Sayyora qo'l siltadi:

-Har yili va'da beradi. Dadasi, bunaqa xavotirda yashagandan ko'ra tipratikan asrasak-chi, ilonlarga kun bermaskan.

-Baquvvat mushuk ham ilonu kalamushlarni qiyaratadi.

-Mushukni eplolmadik-ku. Bu uchun shu yerda doim yashash kerak.

Uzog' yilni esladim. Erta bahorda yer-to'lamizda yovvoyi mushuk bolaladi. Onasi yo'q damlarda mushukchalarga yeguliklar berib, o'zimizga o'rgatdik. O'shanda dala-hovlimizda na ilon, na sichqonu kalamush bezovta qildi.

Bolalari sabab ona mushuk sezdimay kelib turgani, shubhasiz, bizning foydamizga hal bo'lgan. Biroq, kech kuz va qishda mushukchalar holidan xabar ololmadik. Oqibatda ular yo ochlik qurboniga aylangan yoki boshqa yovvoyi mushuklar qirg'iniga uchrangan. O'shandan buyon yovvoyi mushuklar ham qorasini ko'rsatmaydi.

-Oqtosh ilonga indamas ekan-da?-ajablanib so'radi Sayyora. -Unga indamay ergashib kelaveribdi-da, a?

-Nazarimda bir-biri bilan gaplashib, bahslashib kelayotganga o'xshaydi.

-Qo'ying-e, ilon bilan kuchuk ham gaplashadimi?

-Gaplashadi. Bir-birini tushunadi. Buni odamgina tushunmaydi. Tabiat hodisalarini jonivorlar, hayvonlar insondan avval sezadi, bir-birlarini ogohlantiradi. Ba'zilar odamzotga ham yordam beradi. Ilon menga hujum qilganida Oqtosh balki qarab turmasdi. Balki yo'l-yo'lakay shu haqda bahslashgandir. Shu holat boshqacha tarzda tushimga kirgandir. Ehtimol, xavf-xatarni sezib, ilonga shunchaki ergashgandir. Tasodifan duch kelgan bo'lishi ham mumkindir.

-Hammasi xudoning irodasi bilan bo'ladi.

-Barakalla, -uni ma'qulladim. -Ollohtaolo hamma narsani bir-biri bilan bog'lab qo'ygan: biri ikkinchisini to'ldiradi, uchinchisi to'rtinchisiga ozuqa-yem, boshqasini himoya qilishga moslashgan. Odam ham shu tabiat zanjirining bir bo'lagi, ongli, kuchli, aqlli ishtirokchisi.

Falsafa tobora chuqurlashib borar ediyu, biroq Sayyora zerikdimi, vaqtiga qizg'andimi, homuza tortgancha qo'lidagi o'roqqa tez-tez qarab qo'yayotganini payqadim. Ayni shu lahzada qo'shni bog'i tomondan dumini likillatgancha Oqtosh kirib keldiyu, ikkalamizni ham noqulay vaziyatdan chiqardi. Sayyora o'roqni yerga qo'yib, xandaqdan yuqori ko'tarildi-da:

-Rahmat senga, Oqtosh, bizni himoyachimizni himoya qilibsani, dedi itga qarata. Oqtosh qiyshanglab unga yaqinlashdi. -Yo'q, achomlashmay gaplashaveramiz.

Oqtosh uning gapini tushunib, ikki qadam narida to'xtadi.

-Dadasi, bu kuchuk emas, dedi itga tikilgancha u.

-Kuchuk bo'lmay nima?

-Kuchuk qiyofasidagi odam desammi, farishta desammi, ertaklardagiday.

Men o'ylanib qoldim. Uning gapiga nechundir qo'shilgim keldi.

-Hozirgacha e'tibor bermagan ekanman, endi o'ylasam, uning harakatlari g'alati, dedi Sayyora.

-Bir kuni ovqat pishirayotganimda

o'choq boshiga yaqinlashib qoldi. Kuchuk degani o'choq boshiga kelmasa-da, deb uni jerkidim. Darrov iziga qaytdi. O'shandan beri oshxona tomonga o'tmaydi.

-Seni ta'bingni sinamoqchi bo'lgan, dedim kulib.

-Bir kuni kech chog'i shahardan kelayotsam, podaga yo'liqdim.

Butun yo'l band. Bir chekkada to'xtab tursam, shoxlari qayrilma, katta bir sigir

OQTOSH

(Hikoya)

menga yaqinlashdi.

-Qo'ldan yem yeb o'rgangan bo'lsa kerak, yo seni tanigan... Yerdan o't o'lanlarni chiqarib tashlaganingda, mazaxo'rak bo'lgan, dedim.

-Bilmadim, qo'rqib ketib «bosh-bosh» deb orqamga tisarildim. Shu vaqt Oqtosh paydo bo'ldi-yu, vovullab sigirga tashlandi. Sigir shataloq otib qochdi. Keyin Oqtosh boshqa mollarga ham tashlanib, menga yo'l bo'shatgan.

-Ko'rdingmi, bu shunaqa odamparvar, sezgir it. Sen qadriga yetmaysan-da.

-Qadriga yetganman. Hech mustar qaytarmaganman, -deya Sayyora ichkari kirib, bir parcha non olib chiqdi-da, uni Oqtoshning yoniga qo'ydi. Qiziq, it nomi bir hidladiyu, yemasdan cho'nqayib o'tiraverdi.

-Ovqatga o'rganibsan-da, nonni yeb tur, peshin ovqat beraman, dedi Sayyora yana xandaqqa tushar ekan.

-Erkin buni ichak-chavoq, suyaklar bilan to'yg'azgan, dedim endi nonni tishlagancha qo'shni yeriga o'tgan Oqtoshga qarab.

Qaroysizlikdan yonlaridan shox butalar chiqarib, yovvoyilagan olma tagiga borib, Oqtosh old oyoqlari bilan yer qazidi-da, nonni qo'yib, ustidan tuproq tortdi.

-Zaxiraga, dedi o'zicha.

-Ana, aytmadimmi, dadasi, dedi uni kuzatgan Sayyora, -bu kuchuk emas, farishta deb.

-Sharait buni shunga o'rgatgan-da, xonim.

Oradan biror oy vaqt o'tdi.

Kimdir otini tutib, murosaga chaqirdi. Shundagina u tomon shoshildim. Darvoza salgina ochiq, ikki tanish qiyofa yelka qisgancha Oqtoshni avrayapti, ichkari kirishga intilayapti. Biroq, it ularning naq oyog'idan olgudek bo'lib, darvozaga tashlanayapti.

-Oqtosh, qo'y, o'zimizning odamlar-ku, o'zingga tanish-ku, -deya itning boshini siladim. Oqtosh shashtidan pasaydiyu,

ammo xurishdan, g'ingshishdan to'xtamadi.

-Ko'chada ko'rsang, dumingni qisib o'tasan-a?-dedi ulardan biri mening panamda turgan itga qarab. -Hali shoshmay tur...

-Ursangiz kerak-da, esidan chiqarmaydi bu.

-Tushdan keyin shirkat yig'ilishi bo'lar ekan, -dedi ikkinchisi ichkariga kirmasdanoq itga qo'rqa-pisa qaragancha.

-Uzoqroq ketib qolmang ekan.

-Qayerda bo'lar ekan majlis?

-Dadaxon akanikida.

-Xo'p, -deya ular ortidan darvozani yopdim. Oqtosh ham men bilan orqaga qaytdi.

-Nega yoqtirmaysan ularni, Oqtosh? Ko'chada ko'rishsa, endi seni urishadi.

Oqtosh boshini quyi soldi. «Nachora, boshga tushganni ko'z ko'radi», demoqchi shekilli. Uni erkalatgim kelib bo'ynidan siypaladim. It esa chalqancha yotib, to'rttala oyoqlarini yuqori ko'tardi. Tumshug'ini o'ynatdi.

-Yo'q, faqat o'ynashmaymiz, -deya qaddimni tikladim. It ham jiddiylashdi.

-Endi menga hata berma. Majlisda aytadigan gaplarimni o'ylab olaman. Axir dala-hovli olgan janoblar o'zlashtirishni ham o'ylasinlar-da. Yer umri zoye ketsa, uvoli tutmaydimi? Oqtosh meni ma'qullagani kabi tumshug'ini xiyol ko'tarib, boshini dam o'ng, dam chap yonga burib, ko'zlarimga qaradi. Kulib qo'ydim. Zinadan ko'tarilayotganimda,

Muhammad SALOM

bo'laklari non va peshindan qolgan salkam bir kosacha mampar bor edi, xolos. Kechki ovqat qilishga eringandim, nonga ham ertalab borishni ko'zlagan edim. Nasibamdan itga bersam, kechasi qiynalaman. Boz ustiga dala-hovlilarda bugun juda kamchilik odam ko'zga tashlanardi. Ularning hammasinikiga ham Oqtosh qadam ranjida qilavermaydi. Darvoqe, akademik Matyoqub Qo'shjonovnikida chiroq ko'rinayapti-ya. U kishining ayollari ham bu itni e'zozlaydilar. Bir marta menga: «Xayoldan o'tgan fikrni o'qiydi-ya bu it», deganlar. Aytishlaricha, bir yoqqa bormoqchi bo'lsalar, Oqtosh avvaldan to'g'ri o'sha tomon boshlaydi, xavf-xatardan go'yo tozalab boradi. Burilmoqchi bo'lsalar, buni ham it sezib, oldinroq buriladi.

Oqtoshning bunaqa sezgirligi, miyadagi o'yni o'qishi o'zimga ham ayon. Erkin Malikov va Dadaxon Nuriydan ham ko'p eshitganman. Hozir Qo'shjonov domla haqida o'ylarkanman, it ham u kishining uyi sari qarab qo'ydi. Ayni shunda:

-Oqtosh, - dedim sal o'kinchroq ohangda, - ovqatim kam. Senga bersam, o'zimga yetishmaydi. Domlanikiga boraqol. Ertaga senga o'zim qarashaman...

Gapim tugatgach Oqtosh boshini quyi solib, darvozadan chiqdi. Qarab turdim, to'g'ri borib, Qo'shjonov domlaning darvozasi tagidan ichkari kirdi. Sal xotirjam tortsam-da, ko'nglim buzildi. Ovqatlanish chog'ida nogoh fikrim o'zgardi: ovqat va nonning yarmini qoldirib, qolgan qismini itning jomiga bo'shatdim. Darvozani ochib, yo'lga nazar soldim: «Qani endi Oqtosh kela qolsa... Oqtosh, qaydasan?»

Ichkari kirib bir necha qadam tashlaganimda, Oqtosh o'ynoqlab o'z jomi qarshisida paydo bo'ldi. Ammo ishtaha bilan emas, go'yo ovqatni nobud qilgisi kelmagan kabi shoshilmay, bir to'xtab, bir chapillatib ichishga kirishdi. Qorni to'yib, kerishib, yana ko'chaga otlandi.

Bir soatdan so'ng, odatdagiday, qo'limda uzunchoq tayoqcha bilan kechki sayrga chiqdim. Bu chog'da ikkitagina yo'nalishim bor. Birinchisi noqulay-qorong'u, keyingisi-choyxona tomonni mo'ljalgan oldim. Ko'chaga chiqsam, Oqtosh o'sha tarafa boshlayapti: meni boshqa itlardan, xavf-xatarlardan qo'riqlab borayapti.

-Oqtosh, endi ko'proq mening itim, mening adyutantim bo'lib qolding, dedim unga yetib olgach.

Oqtosh menga bir qarab qo'ydi-yu, indamay ilgarilab ketdi. Tushunolmadim: gapimni ma'qulladimi yoki fikrimga qo'shilmadimi? Shuni hisobga olib, gapimga tuzatish kiritdim: yo'q, sen hammamizning itimizsan, hammamizning qo'riqchimizsan. Chunki boshqalar ham seni o'ziniki hisoblaydi. Eng muhimi, kimga, qachon kerakligingni o'zing sezasan.

Bu so'zimni, shubhasiz, Oqtosh eshitmadi, lekin his etganini payqadim: ancha nariroqda cho'qqayib o'tirgancha mening yetib olishimni kutardi.

(Tamom).

Boshqotirma

ORTIQCHA SOAT

Arava 336 km yo'l yurishi kerak. Yo'lning birinchi yarmida u yuksiz soatiga 8 km tezlik bilan, ikkinchi yarmida esa yuk bilan soatiga 6 km tezlik bilan yurdi. Shunday qilib, aravaning o'rtacha tezligi $(8+6):2=7$ (km/soat) ga teng. U butun yo'lni $336:7=48$ soatda bosib o'tdi.

Boshqacha mulohaza yuritib, yo'lning birinchi qismiga $168:8=21$ soat, ikkinchi qismiga esa $168:6=28$ soat, hammasiga $21+28=49$ soat sarf qilinganini ko'ramiz.

Ortiqcha bir soat qayerdan kelib qoldi?

Nonushtadan keyin xonaga kirib, yozuv ishlari bilan band edim. Darvoza tomondan Oqtoshning qattiq bezovtalanib, vovullayotgani eshitildi. U hech qachon behuda vovullamaydi. Ko'chadan o'tayotgan biror begona jinsdoshiga yoki sim to'rga yaqinlashgan mol-holga qarshi daxanaki jang qilayotgandir-da, degan o'yda qo'zg'almay ishimni davom ettiraverdim. Oqtoshning jazavasi kuchaydi.

Oqtosh ko'chaga chiqayotganiga ko'zim tushdi. Endi u boshqa mijozlari, ayniqsa, Erkin Malikov holidan xabar olishga ketayotgan edi. O'zi yoqtirgan, yaxshi muomala qiladigan, hammaning ko'nglini olishga ulguradi, ulardan o'z nasibasini oladi. Bir kuni Oqtosh darvozadan erkanib kelib qoldi. Kech chog'i edi. Qorni ochligi sezilib turardi. Aksiga olib unga beradigan ortiqcha hech narsam yo'q edi. Bir

Maktab sahnasi

SINOV KUNLARI

Miraziz A'ZAM

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda.)

Suvda ular ham qo'l ushlab oqib kelardilar... Qodir bir tomonda, Kichkina o'rtada, Muzaffar Burro ikkinchi tomonda.

O'tkirning ovozi: Ortiq! Sen shoxni mahkam ushla. Qodir! Qo'lingni uzat menga! Muzaf! Qo'ling Kichkinadan uzilmasin! Sen ham ehtiyot bo'li!

Muzaffar Burroning ovozi: Mendan qo'rqma! Mening qo'llarim changakday...

Qodirning ovozi: Mana, bo'ldi, bo'ldi... Hech kimning qo'li bir-biridan uzilmasin... Ortiq! Sen shoxni mahkam tut!

Ortiqning ovozi: Men tutib turibman.

Shu payt majnuntolning shoxi "qars!" etib singani eshitildi.

Qodir: Ortiq! Ortiq! Boshqa shoxni tut! Novdasidan egib tort!

Ortiq: Qo'rqmanglar! Mana, mana, ushladim! Endi og'irlikni shoxga tushirmay, sekin-sekin qirg'oqqa qarab suzlaring!... Besh og'ayni bir-birlarining qo'llarini tutib, sekin-sekin qirg'oqqa chiqib kela boshlaydilar.

Ayni chog'da sharsharaning sharillashi eshilib turadi. Hammalari eson-omon qirg'oqda bir joyga to'planadilar.

Qodir: Xudoga shukur!

Ortiq: Xudoga shukur. Alhamdullilloh!

Muzaffar Burro: Zo'r ekanmiz o'zimizam!

O'tkir: Eh, yomon qo'rquding, Kichkina!

Birdaniga hammalari Kichkinaning yalang'ochligini, trusigi yo'qligini endigina payqaydilar.

O'tkir: Iya, trusik qani, trusik!

Muzaffar Burro: Ellik tiyinlik trusik qani?

Qodir: (haliyam hayajoni bosilmagan edi. Kichkinaga ginali tanbeh beradi): Men senga qo'rqsang, cho'milma dedim! So'zga kirmading!

Kichkina: Qodir, kechir meni...

Qodir: Gap kechirish-kechirmaslikda emas... O'lishing ham mumkin edi.

Ortiq: Nafasingni issiq qil-ye, Qodir... Ovozini yel uchirsin... Kichkina! Sen nega suv ostida uzoq qolib ketding?

Kichkina: Men zarb bilan suvga otilib tushganimda, to'liqlar trusigimni tizzamdan pastga surib yubordi! Qo'limni oyog'imga uzatib, trusikni belimga tortmoqchi bo'ldim. Avval u oyog'imdan, keyin bu oyog'imdan chiqib ketdi. Uni tutmoqchi bo'ldim. Bu hammasi ikki lahzada bo'ldi. So'ng, bosh ko'tarib qirg'oqqa qaragam - so'qmoqdan nariga o'tib ketgan ekanman.

O'tkir: (Hazillashib tegajaklik qila boshlaydi). Shunday qilib, ellik tiyinlik trusikdan ayrilding!

Muzaffar Burro: Oh, essizgina trusig-a! Qayoqlarda suzib yurgan ekan-a hozir...

Ortiq: (Hazillashishda davom etadi). Men senga necha marta aytganman. Arzonning sho'rvasi tatimas!, deb.

Kichkina: Yo'q! Arzonligi uchun emas, rezinkasi bo'shroq ekan. Tortib qo'yishni unutgan ekanman.

Qodir: (U ham hazilga qo'shiladi).

-Qimmat behimmat emas,

Arzon beillat emas.

Trusik olsang, bizga o'xshab qimmatidan olaver.

O'tkir: Ey, yomon bo'ldi-da! Qani ellik tiyinlik trusik?

Besh og'ayni baravariga xaxo- xaxo kuladilar.

O'tkir: Men senga o'z trusigimni beraman! Kiyib ol! Opangdan gap eshitib yurma! Men uydagilarga bildirmayman. Ukamning trusigini kiyib olaman!...

Kichkina: Yo'q, yo'q. Shimimni kiyib olaman. Ichimda trusik yo'qligini kim bilib o'tiribdi? Opam ham bilmaydilar.

Hammalari shimlarini kiyadilar.

Qodir: "Do'stlik", "Birlik", "Hamjihatlik", deymiz. Deyishga deymizu, bu so'zlarning ma'nosiga e'tibor bermaymiz. Axir, bugun bir falokat yuz berishi, Kichkinadan ayrilishimiz mumkin edi. Boshga tushgan falokatni ana shu do'stlik, birlik, hamjihatlik daf qildi. Buni

o'ylashimiz, xotiramizning tarix daftariga o'chmas harflar bilan yozib qo'yishimiz kerak.

Ortiq: Bugun biz uchun bir sinov kuni bo'ldi. Olloh har birimizni sinovdan o'tkazdi. Bu yerga olti kishi keldik. Biz qanday odam ekanligimizni bildik.

Muzaffar Burro: Bugun nimalarni gaplashmadik o'zi? Tilga olingan so'zlarning har biri, o'ylasam, hozirning o'zidayoq yuragimni o'rtab yuboryapti.

O'tkir: Bu so'zlar mening yuragimga sig'maydi. Men elma-el uchib olam kezarkanman, bugungi voqeani hammaga aytib yuraman.

Ortiq: Uchuvchi bo'lishingga ishonasanmi?

O'tkir: Shubhasiz. Sen artist bo'lishingga ishonganingday..

Kichkina: (Birdan hayajon bilan gapira boshlaydi.) Eh, qanday alomat kun bo'ldi bu kun! Yuragim uvishib ketyapti. Oqbola bizni tashlab ketdi-ya.

Qodir: Yo'q, biz uni o'z safimizdan chiqardik.

Kichkina: Balki, shundaydir. Oradan chiqargandirmiz-ikkalasi ham bir. Qatorda norring kamayishi yaxshi hodisa emas.

O'tkir: Yo'q, do'stni yo'qotish oson emas. Yo'q, uni qaytarishimiz kerak ichimizga.

Qodir: Urinib ko'ramiz... Ammo bu biz o'ylaganchalik bo'lishiga ko'zim yetmaydi. So'nggi gaplari qulog'ingizda qolmadimi? "Oldimga yalinib kelasalar!" dedi-ku u.

Ortiq: Yalinsak, yalina qolaylik. Do'st kechirimli bo'lishi kerak. Do'stni buzilmagan holda saqlab qolish-savob.

Kichkina: To'g'ri aytasan, savob. Oqbolani oqligicha saqlab qolamiz.

Qodir: Menda umid qolmadi.

Ortiq: Noumidlik shaytondan meros.

Kichkina: Bitta hafalik nima bo'пти? Keng bo'lamiz. Uni qaytaramiz. Axir erta-indin shundog'am tarqalishay deb turibmiz. Ertaga oxirgi sinov kuni. Barcha sinov va

Boshqotirma

BIR SO'M QANI?

Ikki savatning har birida 30 tadan anor bo'lib, dehqon ayol birinchi savatdagi anorlarning har 3 tasini bir so'mdan, ikkinchi savatdagi anorlarning har ikkitasini bir so'mdan sotib, jami 25 so'm daromad qilmoqchi bo'ldi. Mulohaza yuritib, birinchi savatdagi anorlarning uchitasi bir so'm, ikkinchi savatdagi anorlarning ikkitasi bir so'm, demak, beshta anorni ikki so'mga sotsam bo'ladi, degan fikrga keldi. So'ng, barcha anorlarni aralashtirib yubordi. Ayol anorlarni sotib bo'lgach, anorlarni o'ylaganidek, 25 so'mga emas, 24 so'mga sotib yuborganini payqadi. Haqiqatan, $60:5=12$ (beshtadan), $2\text{ so'm} \times 12=24\text{ so'm}$.

Bir so'm qani?

imtihonlar tamom. Shu bilan o'qishlar tugaydi. Attestat olamiz. Balki bu kungi guruh bizning so'nggi guruhimizdir. Shu bilan biz balki hech ko'rishmay ketarmiz.

O'tkir: Qo'ysang-chi! Biz, nima, narigi dunyoga ketyapmizmi? Xohlagan paytimizda ko'rishib turamiz. Bir-birimizdan uzoqlarga ketsak, xat yozishib turamiz.

Kichkina: Men hayotimda ikkinchi marta shunday holga tushishim: oltinchi sinfda o'qiganimda kasallik tufayli sanatoriy-maktabga ketgandim. Yozda hammamiz oltinchi sinfni tugatib tarqalishadigan bo'ldik. O'shanda biz yig'lashib xayrlasharkanmiz, tarbiyachimiz: "Ko'rishib turasizlar. Toshkent - chet el emas-ku. Bir-biringizni qidirib topinglar!", degandi. Yo'q, hayot boshqacha ekan. Ko'risholmay ketdik. Men aniq his qilib turibman. Bu - bizning oxirgi o'tirishimiz. Endi yig'ilishmasak kerak... (Yig'laydi).

Muzaffar Burro: Qo'lni qo'lga qo'y! Ko'rishamiz! Oqbolani bilmadim-u, ammo biz beshtalamiz bitta musht bo'lamiz.

(Besh og'ayni qo'lni qo'lga qo'yishadi.)

Qodir, O'tkir, Ortiq va Muzaffar:

Mana, yonimizda oqar Qichqiriq, To'liqlar bormoqda olg'a hayqirib.

Har narsa joyida, chiroyli ammo,

Qani ellik tiyinlik trusik, qani?!

Kichkina: Buni mendan emas, oqimdan so'rang...

Qodir, O'tkir, Ortiq va Muzaffar:

Tevarak yam-yashil, havo bahavo,

Ko'ngillar yashnaydi, dillarda navo,

Bolalik tugadi, bilamiz ammo,

Qani ellik tiyinlik trusik, qani?!

Kichkina: Buni mendan emas, oqimdan so'rang...

Qodir, O'tkir, Ortiq va Muzaffar:

O'tib ketar kunlar, bu yoshlik kunlar,

Ert bizni kutar quyoshli kunlar.

Ammo sen, Kichkina, qolding yalang'och,

Qani ellik tiyinlik trusik, qani?

Kichkina: Buni mendan emas, oqimdan so'rang...

(Baland pardali musiqa yangraydi.)

XOTIRA-EPILOG!!

Oradan deyarli chorak asr o'tgan. Bir stol atrofida qirg' yoshlarga borib qolgan Qodir, O'tkir va Kichkina o'tirishipdi.

XOTIRA-EPILOG

1993 yil. Toshkent aeroporti.

Yaqinlashayotgan va uzoqlashayotgan odamlar oqimi.

Ikki tomondan bir-biriga yaqinlashayotgan taxminan 60 yoshlardagi ikki kishi. Ulardan biri ikkinchisining qarshisida to'xtaydi va tomoq qirib yo'taladi.

Kichkina: Ihm. Kechirasiz birodar... Bir daqiqa...

O'tkir: Labbay. Eshitaman.

Kichkina: Mabodo ismingiz O'tkir emasmi?

O'tkir: O'tkir...

Kichkina: Uchuvchimisiz?

O'tkir: Uchuvchiman. Nimaydi?

Kichkina: Meni tanimayapsizmi?

O'tkir: Yo'q, tanimayroq turibman...

(Pauza) Iye, menga qara, Kichkinamisan?

Voy, yaramas-yey! Voy, betamiz-yey!

Kichkina: O'tkir! Azizim! Ko'rar kun ham bor ekan-ku!

(Quchoqlashadilar.)

O'tkir: Buni qara-ya! "Qirg' yilda ko'rishdikmi?"

(Yana bir kishi yaqinlashib keladi va ularning yonida to'xtaydi.)

Qodir: Manov ikki bolani, ikki oqsoqolni qaranglar.

O'tkir: Hey, sen osmondan tushdingmi, yerdan chiqdingmi?

Kichkina (sevinch va zavq bilan): Qodir. Bochka!

Qodir: Xuddi o'zi! Xuddi o'zi!

O'tkir: Men manovi Kichkinani tanimay qopman. Seniyam tanib bo'lmaydi. Qaysi tegirmonga kirib chiqdilaring? Nega boshlaring bunday oppoq? Qorning-ku o'sha-o'sha, haliyam bochkasan, ammo sochingning oqligiga o'laymi?

Qodir: (xo-xolab kulib): O'zidan xabari yo'q bechoraning.

O'tkir: Ha, darvoqe, o'zim ham...

Kichkina: Eh, qayerda uchrashdig-a! Qanday zamonda uchrashdig-a! Uch og'ayni birdaniga!.. Yozishmalarimiz esingdami, O'tkir?

O'tkir: Ha, besh yil yozishib yurdik.

Kichkina: Bir xating hech esimdan chiqmaydi. Reaktiv samolyotlar uchib o'tsa, orqasida oq bulutlar qoldiradi, keyin asta-asta u bulutlar havoda yoyilib ketgani qiziq, deb yozgandim senga. Sen esa, samolyotlar orqasida qolgan ul oq narsa bulut emas, tutun ham emas, samolyot o'z tezligi bilan havoni yorib ketadi va bo'shliq hosil qiladi, keyin u bo'shliq asta-sekin yana havoga to'ladi, degandim.

(Davomi bor.)

Oltin davr hisoblangan hijriy uchinchi (milodiy to'qqizinchi) asrda hadisshunoslikda katta muvaffaqiyatlar qo'lga kiritilgan. Chunonchi, butun islom dunyosidagi eng nufuzli manbalar deb tan olingan oltita ishonchli hadislar to'plamining (as-sihoh as-sitta) mualliflari yashab ijod qilganlar. Yana shunisi diqqatga sazovorki, mazkur olti muhaddisning deyarli hammasi Markaziy osiyolik

KO'P YURGAN KO'P KO'RAR, KO'P O'QIGAN KO'P BILAR.

bo'lib, ular: Abu Abdulloh Muhammad ibn Ismoil al-Buxoriy (810-870), Imom Muslim ibn al-Hajjoj (206/819-261/874), Abu Iso Muhammad ibn Iso at-Termiziy (209/824-279/892), Imom Abu Dovud Sulaymon Sijistoniy (202/817 - 275/880), Imom Ahmad An-Naso'iy (215/830 - 303/915), Imom Abu Abdulloh Muhammad ibn Yazib ibn Mojja (209/824- 273/886) kabi siymolardir. Shular ichidan «Hadis ilmida amir al-mo'miniyn» degan sharaflil nomga sazovor bo'lgan Imom al-Buxoriy alohida e'tiborga molik buyuk olimdir.

Uning to'liq ismi Abu Abdulloh Muhammad ibn Ismoil ibn Ibrohim ibn Najot al-Mag'iya ibn Bardazbeh al-Juafiy al-Buxoriy bo'lib, u hijriy hisobda 194 yil shavvol oyining 13-kuni (810 yil 20 iyul)da Buxoro shahrida tavallud topgan. Boshqa ko'pgina olimlardan farqli o'laroq al-Buxoriy tug'ilgan sana

aniq ko'rsatilishiga sabab shuki, uning otasi Ismoil o'z davrining ilmi odamlaridan bo'lib, o'g'lining tug'ilgan kunini o'z qo'li bilan yozib ketgan qog'oz zamondosh olimlar ixtiyoriga yetgan va shu xususda ham uning aniqligiga hech shubha yo'q. Al-Buxoriy yoshligidayoq otasi vafot etib, onasi tarbiyasida o'sgan. U yoshligidan aql-idrokli, o'tkir zehni va ma'rifatga havasi kuchli bo'lib, turli ilm-fanlarni, ayniqsa, hadis ilmini zo'r qiziqish bilan egallaydi. Manbalarda ko'rsatilishicha, u o'n yoshidan boshlab o'z yurtidagi turli rivoyatchilardan eshitgan hadislarni, shuningdek, Abdulloh ibn al-Muborak va Vakiy kabi olimlarning hadis to'plamlarini mutolaa qilib yodlagan, ustoz Shayx Dohiliy bilan hadis rivoyatchilari haqidagi qizg'in bahslarda qatnashgan. 825 yili o'n olti yashar al-Buxoriy onasi va akasi Ahmad bilan Hijozga qarab yo'l tutadi, muqaddas shaharlar Makka va Madinani ziyorat

qilib, olti yil Hijozda yashab, hadis ilmidan o'z bilimini yanada oshirish maqsadida o'sha paytda ilm-fanning yirik markazlaridan hisoblangan Damashq, Qohira, Basra, Kufa, Bag'dod kabi shaharlarda yashab, u joylardagi mashhur olimlardan hadis bilan bir qatorda fiqh ilmidan ham ta'lim oladi, yirik olimlar davrasida ilmiy bahslaru munozaralarda qatnashadi va ilm toliblariga dars ham beradi. Imom al-Buxoriy hayotining ko'p qismi xorijiy ellarda, musofirchilikda o'tdi. Bu haqda uning o'zi: «Misr, Shom, Mesopotamiyaga ikki martadan, Basraga to'rt marta borganman. Hijozda olti yil yashaganman, Bag'dod va Kufa shaharlariga necha marta borganim hisobini bilmayman», degan ekan. U safar chog'ida ham, bir shaharda muqim turganda ham ilmini oshirish borasida tinimsiz ishlar, to'plagan hadislarini o'qqa ko'chirar edi. Muallifning yozishicha, Bag'dodda istiqomat qilgan paytda ko'pincha o'yning nurida ijod qilib, qorong'i kechalarda sham yorug'ida kitob yozar ekan.

Biz suv ichgan buloqlar

BOSH VA TIL

Kunlardan bir kuni Sulton Husaynning saroyida katta o'tirish bo'libdi. Gapdan gap chiqib, podshoh «ot oyog'i bilan suv ichsin!» degan so'zi uchun Mir Alisherga ikki ming tanga in'om etganini aytib bergan ekan, buni eshitgan boshqa vazirlar janjal qo'zg'abdilar. Ular podshoga arz qilib:

-Taqsir, har safar Mir Alisherga bir og'iz dono so'zi uchun ming tanga berilar edi, endi esa ikki ming tanga beribsiz! Nima uchun bizlarga ham ikki ming tanga berilmaydi? YO, bu iltifotga loyiq emasmizmi?- deyishibdi. Podsho ularga qarab:

-Agar mening savollarimga yaxshi javob topsalaring, o'sha ikki ming tanga sizdan aylansin. Olsalaring olaveringlar, mening sirayam qarshiligim yo'q,-debdi.

-Mayli, bizlar ham topamiz! Qancha savol bo'lsa beravering, olampanoh.

Sulton Husayn vazirlariga qarab turib, ko'rsatkich barmog'i bilan boshini ko'rsatibdi. Hech narsaga tushunmagan vazirlar bir-birlariga qarashib, angrayib turaveribdilar. Shu payt Mir Alisher ham o'sha barmog'i bilan tilini ko'rsatibdi.

Sulton Husayn hamon bezrayib turgan vazirlariga qarab:

-Men boshimni ko'rsatdim, Mir Alisher esa barmog'i bilan tilini ko'rsatdi. Sizlar shuning ma'nosini topib kelinglar,-deb buyuribdi.

Vazirlar uch kun muhlat so'rab olibdilar. Uch kun o'ylab-o'ylab, baribir hech bir natija chiqarolmay, oxiri Mir Alisherning yoniga borib, boyagi imo-ishoraning ma'nosini so'rabdilar.

-Agar har qaysingiz ming tangadan bersangiz, mayli, aytib beraqolay,-debdi Mir Alisher.

Qirq vazir qirq ming tangani qurtdek sanab bergach, u imo-ishoralarning ma'nosini so'zlab beribdi:

-Sulton boshga balo nimadan keladi, deb

so'radilar. Men har kishiningki boshiga balo kelsa, o'zining tilidan keladi, deb javob berdim.

Buni eshitgan vazirlar saroyga qarab yuguribdilar. Podshoning oldiga borib, bir-biriga gal bermay, «Men topdim, men topdim!», deb gap talashib qolibdilar. Sulton Husayn ularni tinchlantirib, gap so'rasa, ular boyagina Mir Alisherdan eshitgan gaplarini oqizmay-tomizmay aytib berishibdi. Podsho ularning so'zlariga ishonqiramay:

-To'g'risini aytinglar, bu so'zlarni kim o'rgatdi sizlarga?-deb so'rabdi.

-O'zimiz toptik, taqsir! -deyishibdi vazirlar.

Podsho vazirlarining yolg'on gapirganidan achchiqlanib, hammasini o'limga buyuribdi. Shunda qo'rqib ketgan vazirlar qalt-qalt titrab, bu gaplarni Mir

Alisher o'rgatganligini aytib berishibdi.

Sulton Husayn vazirlariga qarab kulib turib:

-Men Mir Alisherga ikki ming tanga bersam, sizlar uning bir og'iz so'ziga qirq ming tanga beribsizlar-da!-debdi.

NURLARING SOCHAYER QUYOSHIM!

IKKI ESHIK ORASI

Ustoz O'tkir Hoshimovning kitobini o'qib

*Ikki eshik orasidan,
iborat dunyo,
Gohida zulmat-zimiston,
gohida ziyo.
Odam umr yo'llarida,
ulg'ayar, unar,
Vaqtning issiq sovug'ida
toblanib, tinar.
Kimlar tanib, kim tanimas,
yaxshi, yomonni,
Bu dunyoda yashamoqlik,
ayting, yomonmi?..*

Ma'muraxon she'riyat gulshaniga endigina kirib kelayotgan umidli yoshlarimizdan. Yurt mehri, umid-ishonch, porloq kelajak shukuhi bilan limmo-lim hislarini oq qog'oz yuziga muhrlaydi. Keling, aziz bolajonlar, bu tengdoshingizga she'riyat bo'stonidagi yuksak parvoziga birgalikda oq yo'l tilaymiz!

O'ZBEKISTONIM!

*Bizning yurtida porloqdir quyosh,
O'zin baxtli sezar qari-yosh,
O'z uyim, o'z ona go'sham deb,
Farzandlari adl tutar bosh.
Mehmoniga ochiq dasturxon,
Bamisoli ochil dasturxon.
Fe'li kengdir, baraka bisyor,
Bizning yurt chin jannatiy diyor!*

Ma'mura ISAMOVA, Toshkent viloyati, Yangiyo'l shahar.

YANGI YILDA NIMA SOVG'A QILDINGIZ?

Zulfiya XUDOYNAZAROVA, 9-sinf o'quvchisi: Menimcha, Yangi yil hammaning orziqib kutgan bayrami bo'lsa kerak. Men o'z tengdoshlarimga va yaqinlarimga turli shirinliklar va esdalik sovg'alari hadya qildim. Chunki esdalik sovg'ani olib, meni eslab yurishadi. Shirinliklarga kelsak, ularning hayotlari yil mobaynida ana shunday shirin bo'lsin, degan maqsadda berdim.

Muhabbat RAHMATULLAYEVA: Men uchun eng katta sovg'a odamlar, yaqin qarindoshlarimiz orasidagi iliq munosabat. Hamma - hammaga ana shu shirin so'zlikni, mehrni unutib qo'ymasliklarini tilayman. «Mehr va muruvvat yili»da bir-birimizdan mehrimizni ayamaylik.

Mana, Yangi yil kirib, 2003 yil bilan xayrlashdik. Insoniyat borki, turli tantanalar va bayramlarda bir-birlariga sovg'a qilishga ko'nikib qolishgan. Yangi yilda tengdoshlaringiz o'z yaqinlariga, qarindoshlariga qanday sovg'alar taqdim etishdiki? Bu haqda Toshkent viloyati, Toshkent tumanidagi A.To'laganov nomli 7-maktabning o'quvchilari nima deyisharkin?

Yangi yil sovg'alari

Mahfuza RASULOVA: Yangi yil kuni hamma archa bezatadi. Xuddi chet ellardagi kabi mo'jiza yuz bersayu, archa tagida to'la sovg'alar ko'payib ketsa. Hammamizga ma'lumki, 2004 yilni Prezidentimiz «Mehr va muruvvat yili» deb e'lon qildilar. Men ana shu sovg'alarni ko'ngli o'ksik bolalarga ulashishni istayman. Birorta ham o'ksik qalb chetda qolib ketmasin. Yangi yil tilaklarim-ana shunday o'ksik qalb egalari ko'paymasin. Har kimning farzandi qanoti, panohi ostida bo'lsin.

Nargiza PO'LATOVA: Men Yangi yilda barcha-barchaga dunyodagi eng yaxshi tilaklarni tilab qolaman. Oyijonimga esa atir sovg'a qildim. Menimcha, yaqinlarimizga eng muhimi bizning nima sovg'a qilishimiz emas, balki bizning sog'ligimiz, omonligimizdir. Yana tilagim - Yangi yilda oppoq qor yog'sin. Xuddi odamlarning niyatlaridek oppoq...

Nodira KATTABOYEVA: Mening mehrim gullarga o'zgachadir. Gullarni sevmaydigan, ularni rango-rangligidan zavqlanmaydigan inson bo'lmasa kerak. Hatto eng darg'azab odam ham gullarni ishonchim komil. Men onajonimga katta guldasta sovg'a qildim. Ularning doimo ana shu gullar misoli go'zal bo'lib yurishlarini xohlayman. Yangi yil O'zbekistonga yaxshilik, ezgulik va tinchlik olib kelsin.

Dilnoza RASULOVA: Bizning mehnat ustozimiz mana shu yarim yil ichida biz qizlarga ko'plab narsalar tikishni o'rgatdilar. Jumladan, yumshoq o'yinchoqni qanday bichish va tikishni ham. Biz tikkan yumshoq o'yinchoqlar do'kondagi o'yinchoqlardan deyarli farq qilmaydi. Men ham yaqinlarimga va yaqin dugonalarimga o'z qo'lim bilan tikkan o'yinchoqlarni sovg'a qildim. O'zbekistondagi barcha bolalarga tilagim-ularning o'qishlari besh bo'lsin. Yuzlaridan kulgu arimasin.

Gavhar QOSIMOVA: Men ham dugonam Zulfiya kabi shirinliklar pishirishga, ularni yaqinlarimga tortiq qilishni juda ham yaxshi ko'raman. Ayniqsa, oilamiz a'zolari men pishirgan pishiriqlarni maqtab-maqtab yeyishganda, boshim ko'kka yetadi. Men pishiriqlar pishirishga o'rganib olganim uchun sira ham afsuslanmayman. Biron bir bayram bo'lsa, o'zim qo'limdan kelgancha dasturxonimizni to'kin bo'lishiga harakat qilaman. Axir aytishadi-ku, »sepli qiz emas, epli qiz bo'l», deb. Yana Yangi yil tilaklarim, barcha «Tong yulduzi»ning mushtariylari doimo sog'-omon bo'lishsin. Hammangiz e'tibordan, shirin so'zlardan chetda qolmang.

Kamola ERGASH QIZI tayyorladi.

TOVUQQA YORDAM BERDIK

Ona tovuq'imiz bolaladi. Jo'jalarning ichida bir dona sarig'i ham bor. Boshqalardan ajralib turadigan bu chiroyli jo'ja jo'jalarning kenjasi ham hisoblanadi. Darsdan bo'shadik deguncha, tovuq katagiga yugurar edik. Bir kuni kelsam katakda qora va sariq jo'ja ko'rinmadi. Ona tovuqning ko'zlaridagi hadik bizni ham xavotirga soldi. Biz jo'jalarni izlashga tushdik. Shunda xolamning kenja qizi Gulmira hovlimizdagi tikanning orasida ularning berkinib yotganini ko'rib, bizga xabar qildi. Quvonganimizdan barchamiz tikanning oldiga chopib bordik. Xayriyatki ular tirik ekan. K a t a k k a sig'masdan qoqolayotgan ona tovuqning oldiga bolalarini qo'yib ortimizga qaytar ekanmiz, ona tovuqqa yordam berganimizdan xursand edik.

Shahnoza RAIMOVA,
Farg'ona shahridagi 4- umumta'lim
maktabining 4- sinf o'quvchisi.

IQTISOD ODOBI

Og'ir iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy qiyinchiliklarni yengib o'tib, o'z taraqqiyot yo'lini topib olgan mustaqil respublikamiz bilan faxrlanamiz. Shuning barobarida biz ustozlar mustaqil yurtimizga munosib farzandlarni tarbiyalashga astoydil harakat qilamiz. Iqtisod odobi va tarbiyasi shu kunning dolzarb vazifasi ekanligini yaxshi anglagan holda, maktabimiz o'quvchilarining iqtisodiy bilim odobiga oid talaygina ibratli ishlarni amalga oshirmoqdamiz. Kasbimiz taqozosi bilan o'quvchilarimizni juda ko'p kuzatamiz. Ayrimlarining obodu ahloqidan, o'zini tutishidan, yurish-turishidan, kiyinishidan mamnun bo'lsak, ba'zilarinikidan ranjiymiz. Ayrim o'quvchilarimizning maktabga maxsus formada emas, turli qimmatbaho, rusmbop liboslarda (o'qituvchilar ham bunday kiyinmaydilar) kelishlari bizni tashvishga soladi. Demak, ular tarbiya ko'rayotgan oilada ro'zg'or yuritishda tejamkorlikka, iqtisodga yetarlicha ahamiyat berilmaydi. Xalqimizda «Qush uyasida ko'rganini qiladi», degan ajoyib naql bor. Hozircha bu oilaning farzandini yaxshi kiydirishga imkoniyati bordir. Bunday muhitda tarbiya topgan bola keyinchalik mustaqil hayotda qiynalib qolmasligiga kim kafolat bera oladi?! Hayot bir maromda davom etmaydi-ku, axir. Shunday ekan, bizningcha har bir ota-ona o'z farzandiga tejamkorlikni, ortiqcha sarf-harajat qilmaslikni, ro'zg'or tutishda pala-partishlikka yo'l qo'ymaslikni o'rgatishlari lozim.

Yaqinda o'quvchilarim bilan «Milliy bog'ga aylangani bordik. Maqsadimiz - ularning pulni qanday

sarflashlarini kuzatish edi. Bir o'quvchi nimaniki yoqtirsa, sharmi, pistoletmi, rezinkali saqichmi, barini sotib olaverdi. Arg'imchoqlarning ham hammasida uchib chiqdi. Yana bir o'quvchim pulini o'ta tejamkorlik bilan ishlatdi. O'ziga ma'qul bo'lgan bir necha arg'imchoqda uchdi, xolos. Uyga qaytar chog'imizda haligi «tejamkor» o'quvchim ikkita non va oltita somsa sotib oldi. Bularni kim uchun olganini so'raganimizda, ularning oilasida har kim uyga qaytishda biror yegulik olib kelishi va hammalari birgalikda baham ko'rish odati borligini gapirib berdi. O'quvchimning gaplaridan juda ham ta'sirlandik. Unga tejamkorlikni o'rgatgan, murg'ak ongiga mehnat bilan topilgan har bir so'mning qadriga yetish fazilatini singdira borayotgan ota-onasiga rahmatlar aytgimiz keldi...

Faqat u bola emas, hamma bolalarimizni shunday tejamkor, halol mehnat evaziga kelayotgan daromadning qadriga yetadigan qilib tarbiyalash har bir ota-onaning, qolaversa, biz ustozlarning ham burchimizdir. Bu borada ularga avvalo o'zimiz namuna bo'lishimiz lozim, deb o'ylaymiz.

Bu xususda sizning fikringiz qanday aziz ota-onalar, qadrli hamkasblar?

Muborak QURBONOVA,
Muqaddam YUSUPOVA,
Toshkent shahar, S.Rahimov tumanidagi
249 - maktabning 1 - toifali o'qituvchilari.

Ustoz fikri

Har gal yozgi ta'tilda tog'amlarnikiga borishni, dala gullaridan terib, gulchambar yasashni, uni boshimga kiyib olib, shovillab oqayotgan Amudaryo sohillarida sayr qilishni xush ko'raman. Eng maroqlisi esa tog'amning hikoyalardir. Quyosh yotog'iga bosh qo'yayotgan paytda daryoga tikilib, xayol surishni juda yaxshi ko'raman. Osmonning aksini olib oqayotgan daryo yuzida quyoshning alvon shafaqlari ajib tovlanayotgan manzaradan ko'zimni uzolmay uzoq o'tirib qoldim. Xayolga berilib ketib, tog'amning chaqirganini ham payqamabman.

-Qani jiyan, turaqol, ketdik uyga,-dedi tog'am yelkamni turtib.-Kun botayotgan vaqtda suv bo'yida o'tirsa yomon bo'ladi.

-Doim shunday deysiz. Nimasi yomon bo'ladi? Men bunday irim-sirimlarga ishonmayman,- dedim norozi ohangda xayolimni buzganlaridan ranjib.

OQ ECHKI

(Hikoya)

-Men hozir senga bir voqeani so'zlab beraman. Ishonish- ishonmaslik o'zingga havola,- deya hikoya boshladilar tog'am.

...O'shanda ham kechki payt edi. Uydagilar mehmonga borishmoqchi bo'lishdi. Nimadir bo'lib, men uxlab qolibman. Uyqumni buzgilari kelmay, mehmonga o'zlari ketaverishibdi. Uyg'onsam, kech kirib, quyosh botayotgan ekan. Buvimning «quyosh botayotgan paytda uxlash yomon, ins-jinslar ruhini

bog'lab oladi», degan gaplari yodimga tushib, o'rnimdan turib ketdim. Qarasam, eshik tashqaridan qulflangan ekan. Angladimki, uyda yolg'izman. Men uchun hozirlab qo'yilgan ovqatni yeb o'tirсам, omborxonadan g'alati ovoz eshitildi. Qarasam, oppoq bir echki mazza qilib sabzi yeb yuribdi. «Qayerdan kirdiykin, darvoza qulflangan bo'lsa», deya ajablandim.

Sabzilarni payhon qilayotganini ko'rib, uni haydashga tushdim. U qochdi. Hovlida allamahalgacha oq echki bilan «quvlashmashoq» o'ynadim. Shu payt aql bovar qilmaydigan voqea sodir bo'ldi, eslasam, haliyam hayron bo'laman. Mening quchog'imda tipirchilab turgan echki darvozaning hatto mening qo'lim sig'maydigan tirqishidan «lip» etib chiqdi-ketdi. Bu tirqishdan chumchuq bolasi ham o'ta olmas edi. Oq echki esa...

Shundan keyin men quyosh botayotgan paytda uxlamaydigan, daryo bo'yiga chiqmaydigan bo'ldim. Men tog'amning gaplariga ishondim, chunki tushimda buvim sochlarimni o'rib o'tirib, «o'sha vaqtda tog'angni uyg'otmaganimda unga biron narsa bo'lardi», dedi.

Sanobar JUMANOVA,
Alisher Navoiy nomidagi
Respublika Nafis san'at
litseyi o'quvchisi.

Boshqotirma

TOG' YO'LI

Tog'da joylashgan ikkita qishloqni birlashtiruvchi yo'l tekis joylari yo'q bo'lgan qirliklardan o'tadi. Avtobus qirga chiqayotib 30 km/soat, qirdan tushayotib 60 km/soat tezlik bilan yuradi va bir qishloqdan ikkinchisiga borib qaytish uchun 2 soat sarflaydi. Bu ikki qishloqni tutashtiruvchi yo'lning uzunligini toping.

HOSIYATSIZ QO'Y

Bolaligimizda uyimizdan ko'ra ko'proq buvimlamikida yurardik. Ularning pishirgan mazali taomlarini xush ko'rardik. Yoz kunlari hovlidagi supaga o'rin solib olardik-da, buvijonimning maroqli hikoyalari tinglardik. Ular bizga turli xil kulguli hamda qo'rquinchli voqealarni so'zlab berardilar. Ularning ko'pchiligi yodimdan ko'tarilib ketgan. Lekin bir voqea hecham yodimdan chiqmaydi...

...O'sha paytlarda avtobuslar, taksilar bo'lmagani uchun hamma oyoqda, ot-ulovlarda yurishgan ekan. Bir kuni buvam bilan buvim mehmondorchilikdan qaytishayotgan ekan. Ancha kech bo'lib qolgani bois, ko'chada hech kim yo'q ekan. Shu payt yo'l yoqasida bir qo'zichoq xuddi podasidan adashib qolgandek ma'rab yurgan ekan. Bechoraga rahmi kelgan buvam dast ko'tarib,

yelkalariga ortib olibdilar. Ancha yo'l yurib, daladan o'tib ketishayotganda orqalaridan xuddi birov tortayotgandek bo'libdi. Qarasalar, haligi qo'zichoqning ikki orqa oyoqlari o'sha topib olgan joylaridan buyon cho'zilib kelayotgan ekan. Buvam gap nimadaligini anglab, kalima keltiribdilar. Qo'zichoqni dast uloqtiribdilar. Uyga ko'tarib, yerga kelib qarasalar, og'izlari bir tomonga qarab qiyshayib qolganmish... hayallab kelayotgan hikoyalari yodimga Biron joydan sal bo'lsam, buvimning tushaveradi.

Noila TURDIYEVA, Toshkent viloyati, Oqqo'rg'on tumani,
S.Segizboyev jamoa xo'jaligi.

Qish kunlari edi. Havo juda sovuq.
-Qizim, derazani yop,- dedi Nasiba opa qizi Yulduzga.

-Oyjon, derazani yopmayin, axir tashqari ham isisin-da. Men hozir tashqariga chiqib o'ynayman-ku...

Sharofat SINDAROVA,
Sirdaryo viloyati, Oqoltin tumani, Bobur jamoa xo'jaligi.

Tengdoshingiz Hurriyatxon asli Samarqand viloyatining tog'lar o'lkasi Qo'shrabod tumanidan. Qo'y-qo'zilarning sho'x-shodon ma'rashi-yu, cho'pon-cho'lig'larning nay navosiga jo'r ovozini qalban his qiladi. Mittigina yuragiga cho'g' solgan go'zal tabiat manzaralarini, sayroqi qushlar timsolini, gulu chechaklarning nafis chayqalishini oq qog'oz yuziga tushirib, turli-tuman rasmlar chizish uning jonu dili. Ayni paytda poytaxtimizdagi 155-maktabning 2-sinfida tahsil olayotgan Hurriyat Doniboyeva tahririyatimizga yo'llagan rasmini bolalarning qishki o'yinlariga bag'ishlab, «Qish» deya nomlabdi.

Beginmotning tug'ulgan kunida taklif qilingan do'stlari: tovuq, qo'y, quyov, tort yeymiz deb sovg'alar bilan kelishdi.

Va tort shamlarini o'chirar paytda mezbonning otash nafasidan shamollardek yelishdi...

TUG'ILGAN KUN
HANGOMAS!

Noshir
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta

«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi
kompyuter bo'limida
terib sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.

«O'zbekiston»
nashriyoti matbaa
bazasida chop etildi.
Adadi - 41614
Buyurtma № F-04-1

Korxona manzili:
700129,

Toshkent,
Navoiy ko'chasi, 30.

Gazetani
Otabek
ESHCHANOV
sahifaladi.
NAVBATCHI:
Jamila
ERDONOVA

Bizning elektron
pochtamiz:
ijod@uzpak.uz

Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137

Manziliimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-63-08
144-62-34
Tel./ faks:
(99871) 144-37-24